

Posudek školitele

Petr Herbrych, Dějiny Rokytnice nad Rokytnou v 1. polovině 20. století, Diplomová práce FF UK, Praha 2024

Diplomant si zvolil téma z regionálních dějin, rozhodl se věnovat své rodné obci Rokytnice nad Rokytnou, nacházející se kousek od Třebíče, a sice v první polovině 20. století. Začíná tedy ještě před první světovou válkou a končí symbolicky případem Babice, jež se obce bezprostředně dotýkal. Ke svému úkolu přistoupil P. Herbrych velmi zodpovědně, provedl rozsáhlou heuristickou rešerši, opřenou především o archivní materiál z řady archivů v Praze i na Moravě, část pramenů byla uchována přímo v obci, některý i díky autorově rodině.

Práci členil věcně a zároveň chronologicky, zvýšenou pozornost věnoval podobě obce, jejímu sociálnímu složení i modernizačním prvkům včetně stavebního vývoje, podrobně se věnuje obecní samosprávě, politické situaci v obci, kde o moc soupeřili především agráři a lidovci, školy, farnosti, volnočasovým aktivitám, dominantně tělovýchovným spolkům, kde Sokol a Orel v sobě skrýval hodnotový systém. Následně je pozornost věnována poválečnému dění v obci, kdy vedle komunistů mají zásadní vliv lidovci. Vše pak graduje případem Babice, kdy někteří odsouzení pocházeli přímo z Rokytnice. Významnou a oblíbenou osobností odsouzenou k trestu smrti byl mladý rokytnický kněz Jan Bula, u nějž již začal proces blahorečení.

Herbrychovi se podařilo ukázat, že i malý a ničím příliš vynikající městyň jako Rokytnice nad Rokytnou má v moderní době bohaté dějiny, na nichž se dobře dá sledovat, jak korespondují či naopak nekorespondují s obecnými trendy. Je nesmírně zajímavé sledovat, jak v takové obci probíhá proces modernizace, jak k němu přistupovala strana agrární, jak lidovci, jak komunisté, jakou roli mohla sehrát postava schopného učitele či kněze, jak důležitá je i v mikroměřítku síla osobnosti. Autorovi se podařilo dobře postihnout i otázku infrastruktury, lokální rozhodování o školství, zdravotnictví, dopravní obslužnosti a spojení, kdy některé položky sdílí několik obcí dohromady a každé vedení obce zvažuje různá pro a proti výhodnosti toho kterého řešení. Důležité je i postavení a význam nedalekého města Třebíče. Zajímavé by jistě bylo věnovat pozornost migraci obyvatel Rokytnice a analyzovat, která metropole pro ně byla v tom kterém čase přitažlivá – Vídeň, Brno, Praha, Jihlava, Znojmo, kdo z obce odcházel a kdo se ev. přistěhoval a odkud. To by však vyžadovalo ještě další podrobnou heuristiku. Část těchto otázek autor naznačuje ve svém pojednání o stavebním vývoji obce.

Posuzovaná diplomová práce je zpracována velmi pečlivě, obsahuje rozsáhlý poznámkový aparát, který je užíván příkladným způsobem, autor předvedl velkou škálu dovedností při práci s prameny i schopnost dobře rozvrhnout strukturu svého textu. Autor pracoval s opravdu rozsáhlým množstvím literatury, a to i řadou kvalifikačních prací, snažil se získat přehled a zasadit do kontextu velké množství sledovaných jevů i osobností. Práci doplňuje několik stránek kvalitní obrazové přílohy, jež je mnohdy unikátní a text vhodně doplňuje.

Celkově považuji práci Petra Herbrycha za mimořádně zdařilou, doporučuji ji k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně a domnívám se, že by práce mohla splňovat kritéria kladená na práci rigorózní.

Praha, 30. května 2024

Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.